

16 kriteeriä uskonnon vaarallisuuden arvioinnin avuksi

Lahkon vaarallisuuden arvaamista voi helpottaa alla oleva luettelo. Jokaisen kohdan voi arvioida esimerkiksi asteikolla yhdestä viiteen: 1) ei juuri lainkaan, 2) vähän, 3) jonkin verran, 4) paljon, 5) erittäin paljon. Mitä korkeampi pistemäärä, sitä vaarallisempi ryhmä.

1. **Sisäinen kontrolli:** miten paljon lahko määrää jäseniensä henkilökohtaisista asioista, jäsenen velvollisuus raportoida tekemisistään ylemmässä asemassa oleville.
2. **Johtaja(i)n autoritaarisuus:** kuinka erehtymättöminä johdon määräyksiä on pidettävä, suljetaanko niiden arvostelija ulkopuolelle. Velvollisuus totella johtajan/johtajien käskyjä.
3. **Opillinen dogmaattisuus:** todellisuuskäsityksen ja oppien jäykkyys. Suvaitsemattomuus erilaista ajattelua kohtaan. Kuinka pitkälle oppi ajattelee jäsenen puolesta tarjoten valmiit mielipiteet.
4. **Syyllistäminen:** onko jäsenen etsittävä vikaa aina itsestään, jos ei sopeudu yhteisöön.
5. **Vainoharhaisuus:** kuinka paljon jäseniä pelotellaan todellisilla tai kuvitelluilla vihollisilla, joita voivat olla erilaiset viranomaiset, virallinen (lääke)tiede, ja ennen kaikkea lahkosta lähteneet ja siihen kriittisesti suhtautuvat entiset jäsenet.
6. **Maailmankielteisyyys:** näkeekö lahko "maallisen" elämän lahkoon ulkopuolella täysin arvottomana. Väittääkö se lahkoon kuulumattomien ihmisten joutuvan kuoleman jälkeen helvettiin tai syntyvän uudestaan huonoihin oloihin. Onko sillä apokalyptinen visio, jossa maailmanloppu on lähellä ja vain lahkoon sitoutuneet jäsenet pelastuvat.
7. **Sensuuri:** missä määrin johto rajoittaa jäsenten mahdollisuutta tutustua ulkopuolisiin näkemyksiin lahkosta. Suoran kiellon lisäksi sensuuri toimii usein epäsuorana ryhmäpaineena: kunnan jäsenen ei odoteta haaskaavan aikaansa "maallisiin" tai "demonisiin" tiedonlähteisiin.
8. **Ihmisuhteiden rajoittaminen:** onko painetta hylätä eri tavalla ajattelevien ystävien ja omaisten seura, "entinen elämä" harrastuksineen ja ilonaiheineen.
9. **Uusien jäsenien värväys:** kuinka paljon painoa annetaan uusien jäsenien hankkimiselle ja lähetystyölle.
10. **Peiteryhmät:** kuinka suuri määrä lahkolla on sen määräysvaltaan kuuluvia ryhmiä, joilla on toinen nimi kuin lahkolla, esim. peiteyhtiöt ja "hyväntekeväisyysjärjestöt", joiden tosiasiallinen tarkoitus on tuoda lisää kannattajia ja rahaa.
11. **Varakkuus:** kuinka paljon rahaa ja/tai omaisuutta lahkolla on käytössään tai se pyrkii haalimaan; miten paljon jäseniä painostetaan lahjoittamaan omaisuuttaan lahkolle (esim. kymmenykset tuloista, "erikoiskolehdit", lahkolle testamentatut perinnöt).
12. **Poliittinen vaikutusvalta:** kuinka paljon poliittista vaikutusvalta lahko haluaa tai on pystynyt hankkimaan esim. sijoittamalla jäseniään vaikutusvaltaisiin asemiin yhteiskunnassa.
13. **Seksuaalinen manipulaatio:** kuinka tarkkaan johtajat määräävät alaistensa seksielämästä.
14. **Eroa harkitsevien painostus:** kuinka voimakkaasti jäseniä pyritään estämään lähtemästä liikkeestä tai kuinka paljon entisiä jäseniä painostetaan liittymään takaisin lahkoon, esim. yöllisten puhelinoitojen avulla.
15. **Väkivallan hyväksyminen** kun johto harjoittaa sitä tai on kyse liikkeen edusta.
16. **Totisuus:** kyvyttömyys sietää ryhmään, sen johtajiin tai oppeihin kohdistuvaa leikinlaskua.

Lähde: Uskonnon uhrien tuki ry.